

**BANKA
SLOVENIJE**

EVROSISTEM

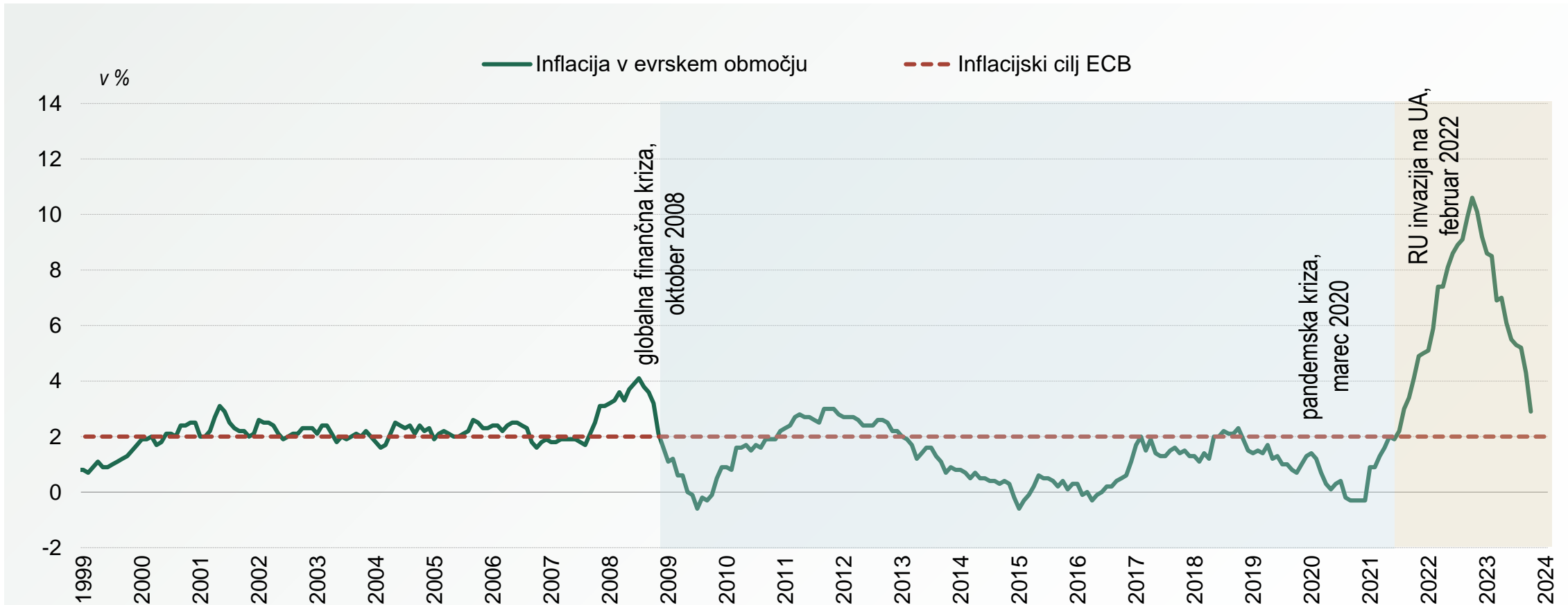
Denarna politika v času visoke inflacije in negotovosti

Boštjan Vasle

Ljubljana

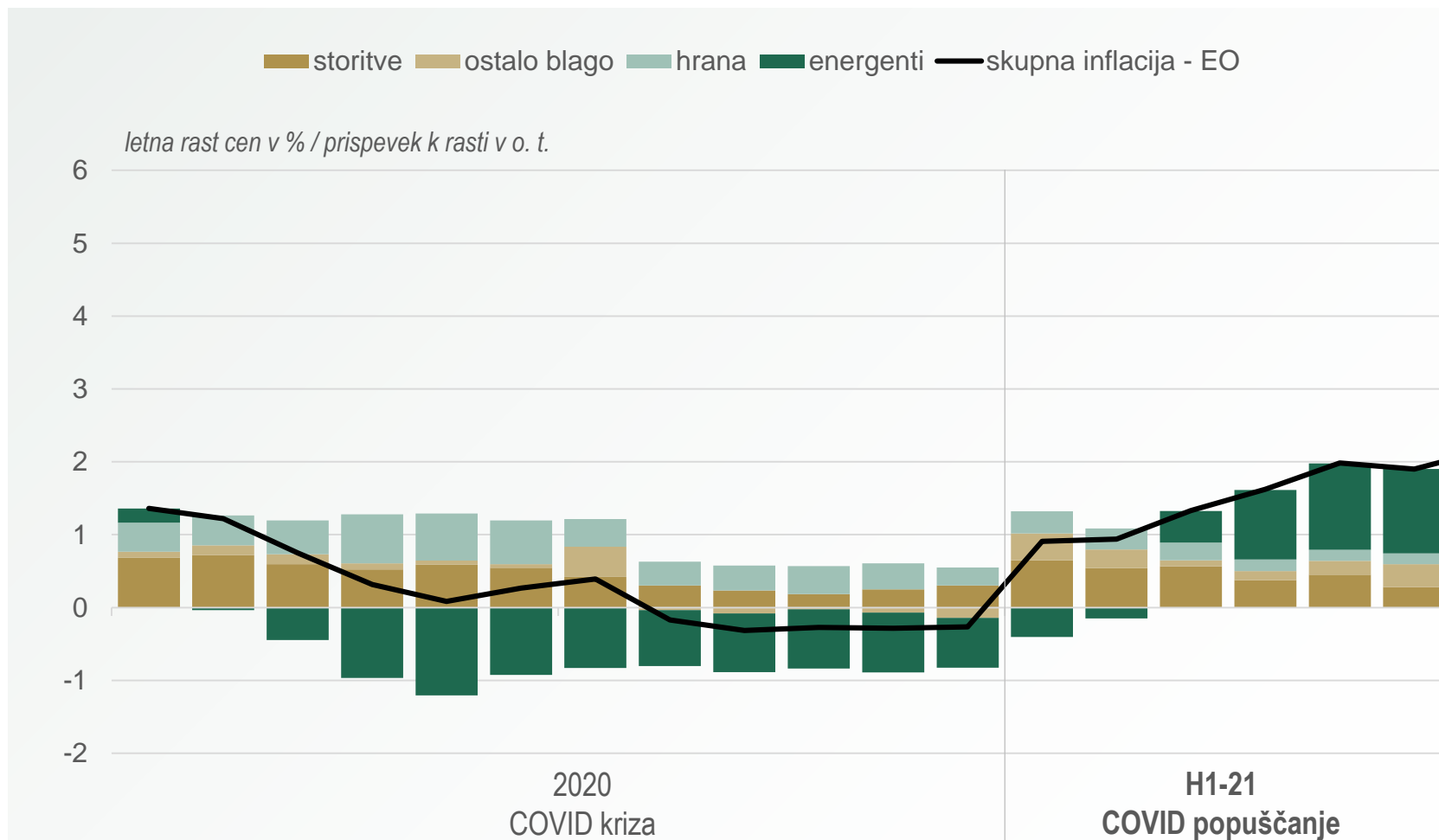
6. december 2023

Inflacijska gibanja od uvedbe evra

Vir: podatki Eurostata.

Začetek naraščanja inflacije in odziv denarne politike

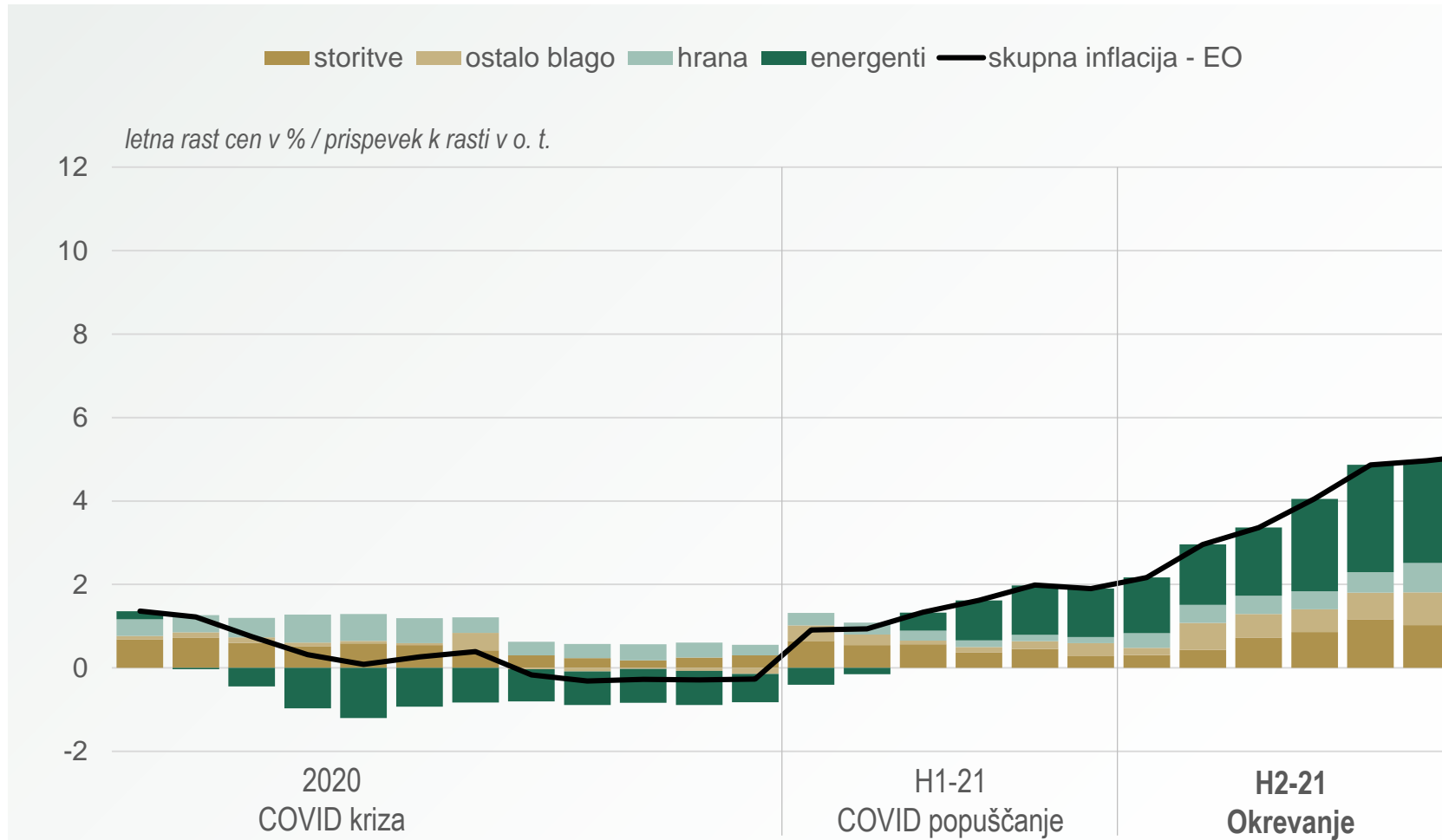

2020: deflacijski pritiski v času pandemske krize

H1 21: Prezrtje predvidoma začasnih ponudbenih šokov

Vir: podatki ECB, Eurostat.

Krepitev inflacijskih pritiskov ob okrevanju iz krize

2020: deflacijski pritiski v času pandemске krize

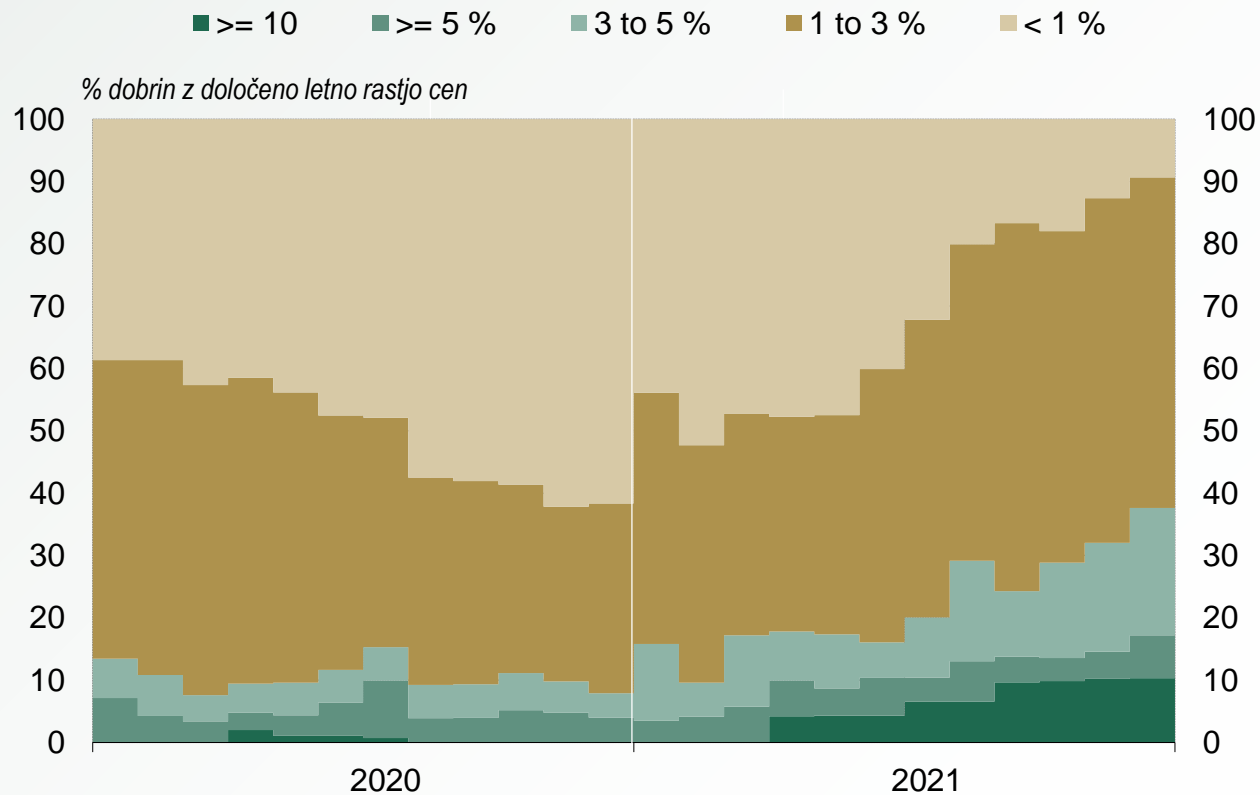
H1 21: Prezrtje predvidoma začasnih ponudbenih šokov

H2 21: Začetek razprave o spremembi programov kvantit. sproščanja: PEPP & APP

Vir: podatki ECB, Eurostat.

Širitev inflacijskih pritiskov

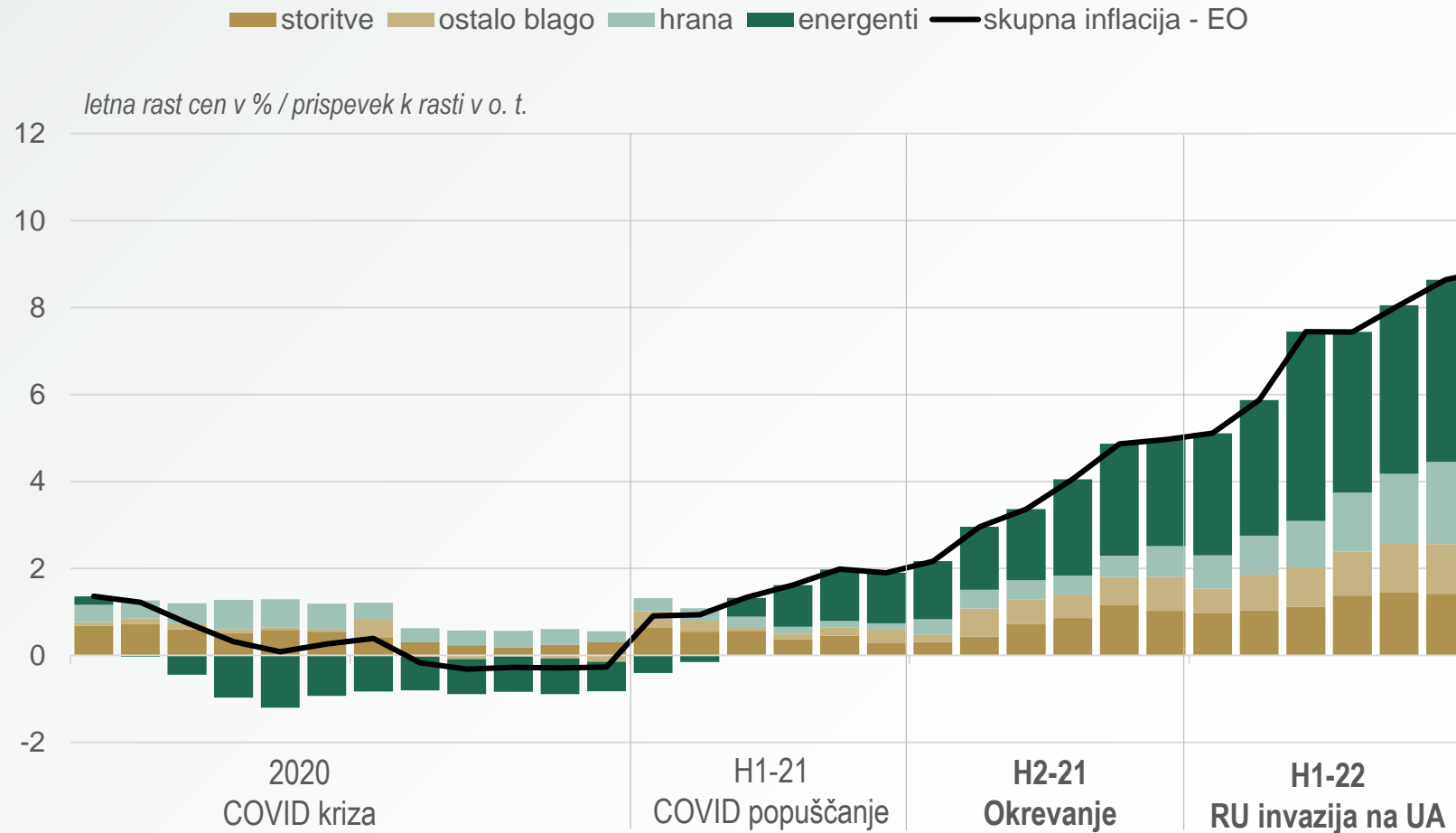
Porazdelitev potrošnih dobrin glede na letno rast cen, evrsko območje

Vir: Eurostat, preračuni Banka Slovenije. Zadnji podatek: oktober 2023.

- Delež dobrin v potrošni košarici z **letno rastjo cen $\geq 3\%$**
  - pod **10 %** konec 2020
  - blizu **40 %** konec 2021

Dodatni cenovni šoki po ruski invaziji na Ukrajino

Vir: Podatki ECB, Eurostat.

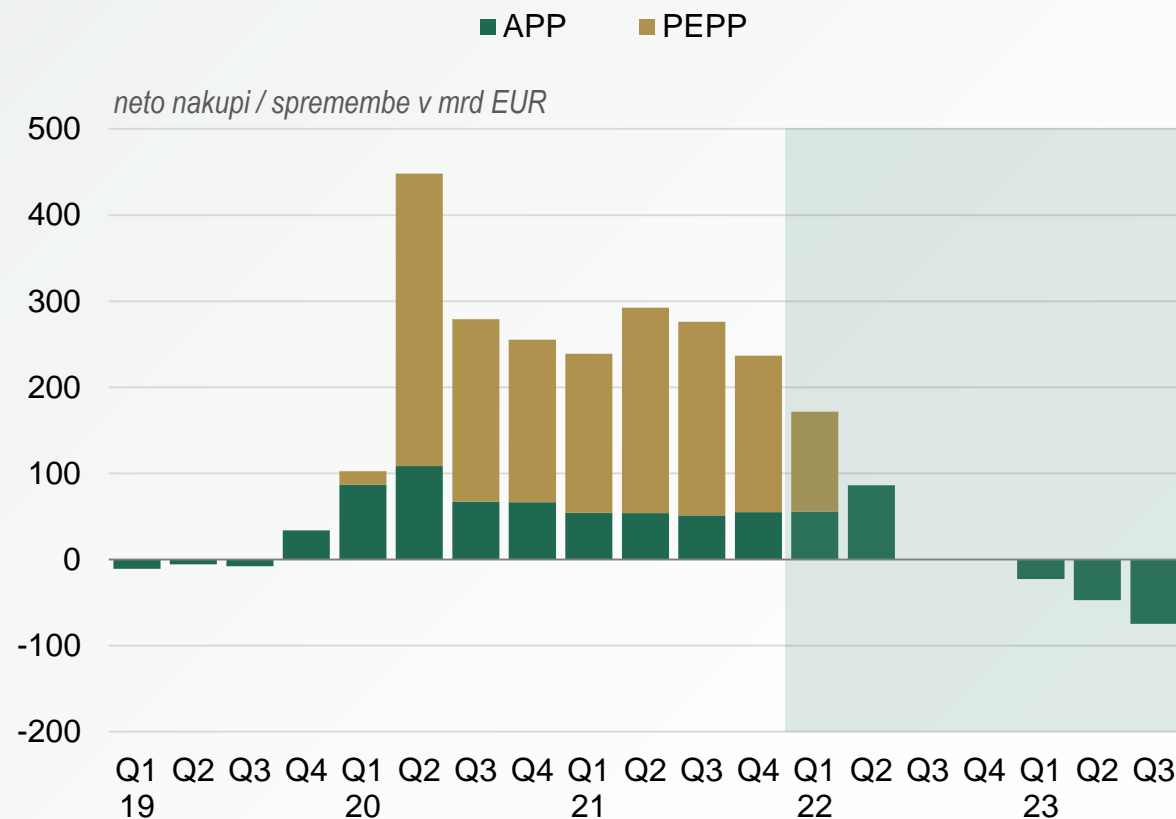
2020: deflacijski pritiski v času pandemske krize

H1 21: Prezrtje predvidoma začasnih ponudbenih šokov

H2 21: Začetek razprave o spremembi programov kvantit. sproščanja: PEPP & APP

H1 22: Nov šok (invazija RU na UA) & ↓ **neto nakupov VP**

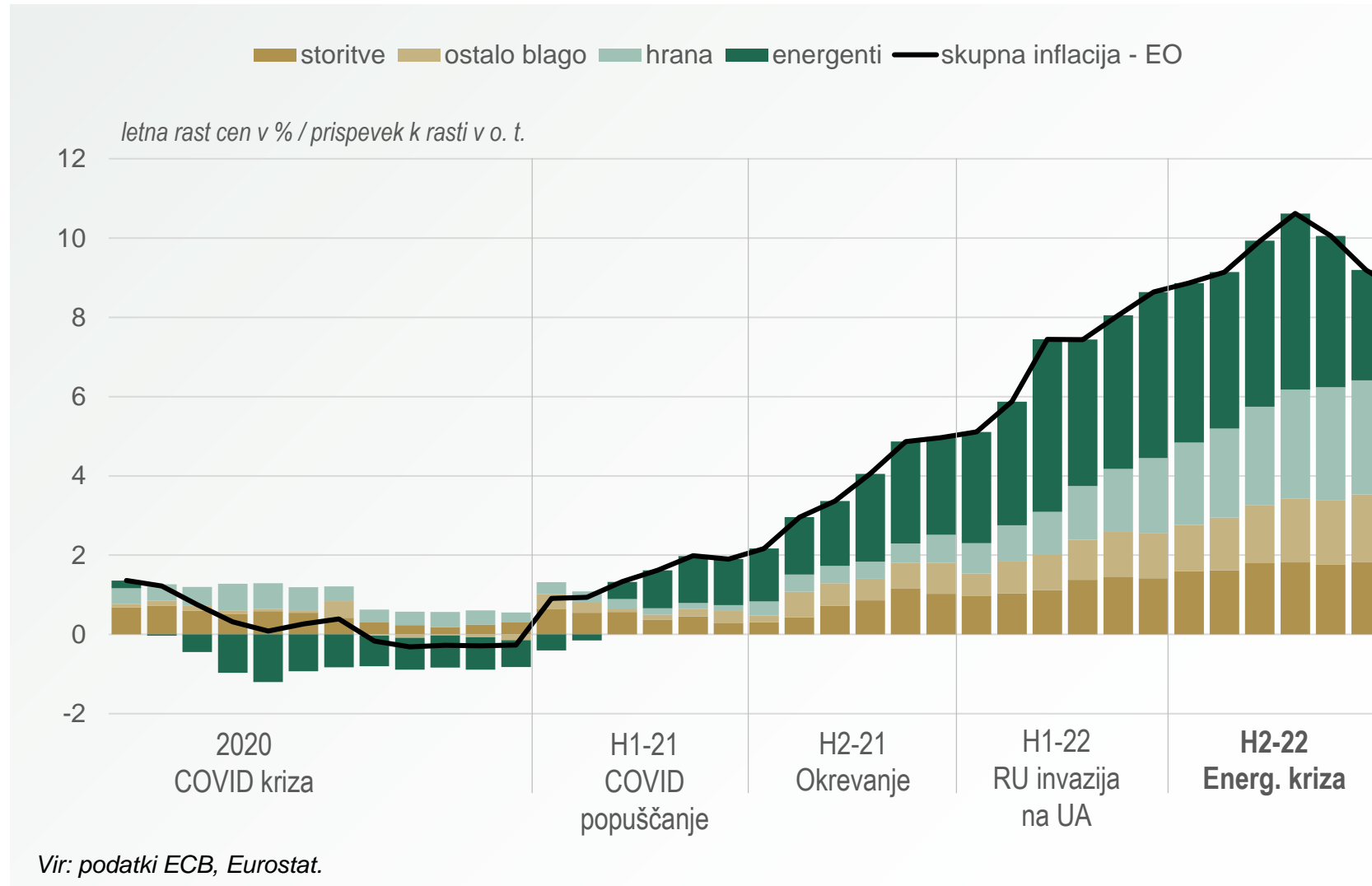
Zaključek neto nakupov VP – pot do zmanjševanja portfelja Evrosistema (QT)

- Od dec. 2021: postopno ↓ neto nakupov VP
- Mar. 2022: **zaključek neto nakupov v okviru PEPP**
- Jul. 2022: **zaključek neto nakupov v okviru APP**
- Od mar. 2023: samo delno reinvestiranje v okviru APP (začetek QT)
- Jul. 2023: **zaključek reinvestiranja v okviru APP**

Vir: podatki Bloomberg, zgladitev serij Banka Slovenije.

Energetska kriza in pospešitev rasti cen hrane

2020: deflacijski pritiski v času pandemske krize

H1 21: Prezrtje predvidoma začasnih ponudbenih šokov

H2 21: Začetek razprave o spremembi programov kvantit. sproščanja: PEPP & APP

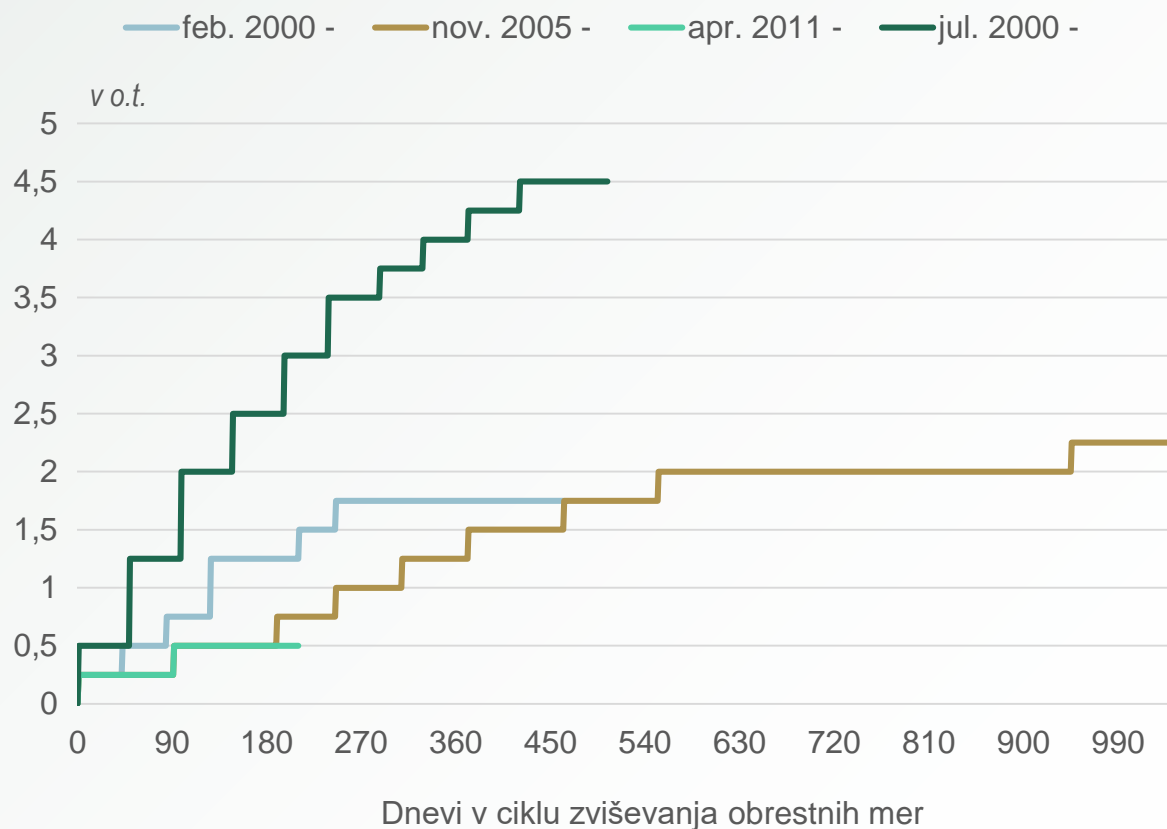
H1 22: Nov šok (invazija RU na UA) & ↓ neto nakupov VP

H2 22: Zaključek neto nakupov VP & **začetek** ↑ ključnih OM

Zgodovinsko hitro zviševanje ključnih OM ECB

Kumulativna sprememba OM gl. refinanciranja od začetka zviševanja

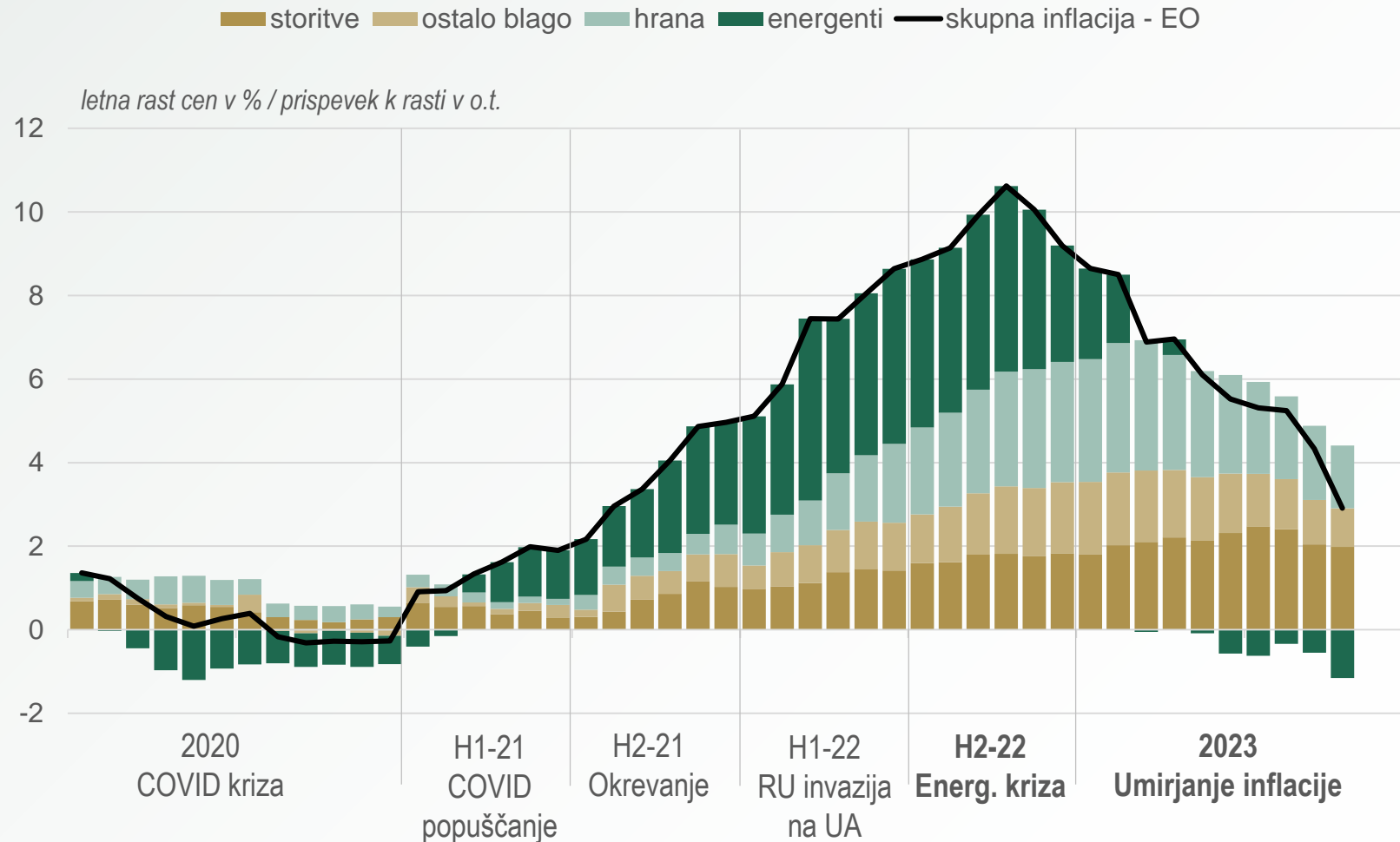

Vir: ECB in Bloomberg, preračun Banka Slovenije.

Zvišanje za 4,5 o.t. v 14 mesecih:

- Jul. 22: **za 50 o.t.** (prvo povečanje po 2011, izhod iz območja negativnih OM).
- Sep. in okt. 22: **obakrat za 75 o.t.**
- Dec. 22, feb. & mar. 23: vsakič **za 50 o.t.**
- Maj, jun., jul., sep. 2023: vsakič **za 25 o.t.**

Umirjanje inflacije v letu 2023

Vir: podatki ECB, Eurostat.

2020: deflacijski pritiski v času pandemske krize

H1 21: Prezrtje predvidoma začasnih ponudbenih šokov

H2 21: Začetek razprave o spremembi programov kvantit. sproščanja: PEPP & APP

H1 22: Nov šok (invazija RU na UA) & ↓ neto nakupov VP

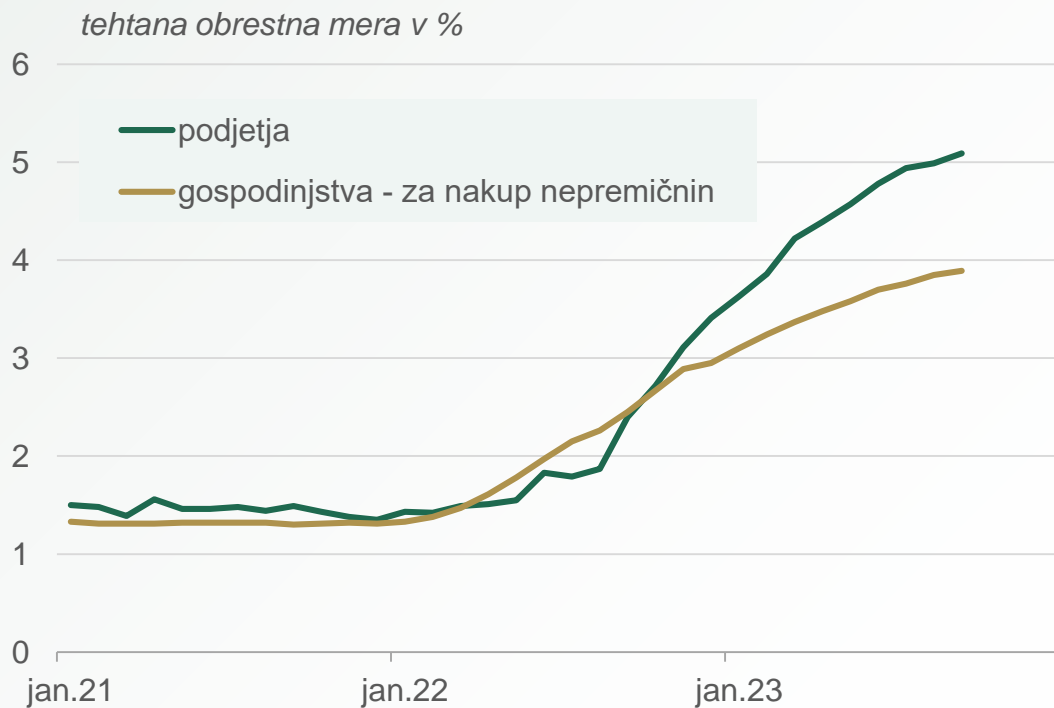
H2 22: Zaključek neto nakupov VP & začetek ↑ ključnih OM

Do sept. 23: **zgodovinsko hitro** ↑ ključnih OM & pričetek kvantitiv. zategovanja (QT)

Prenos učinkov zaostrovanja denarne politike

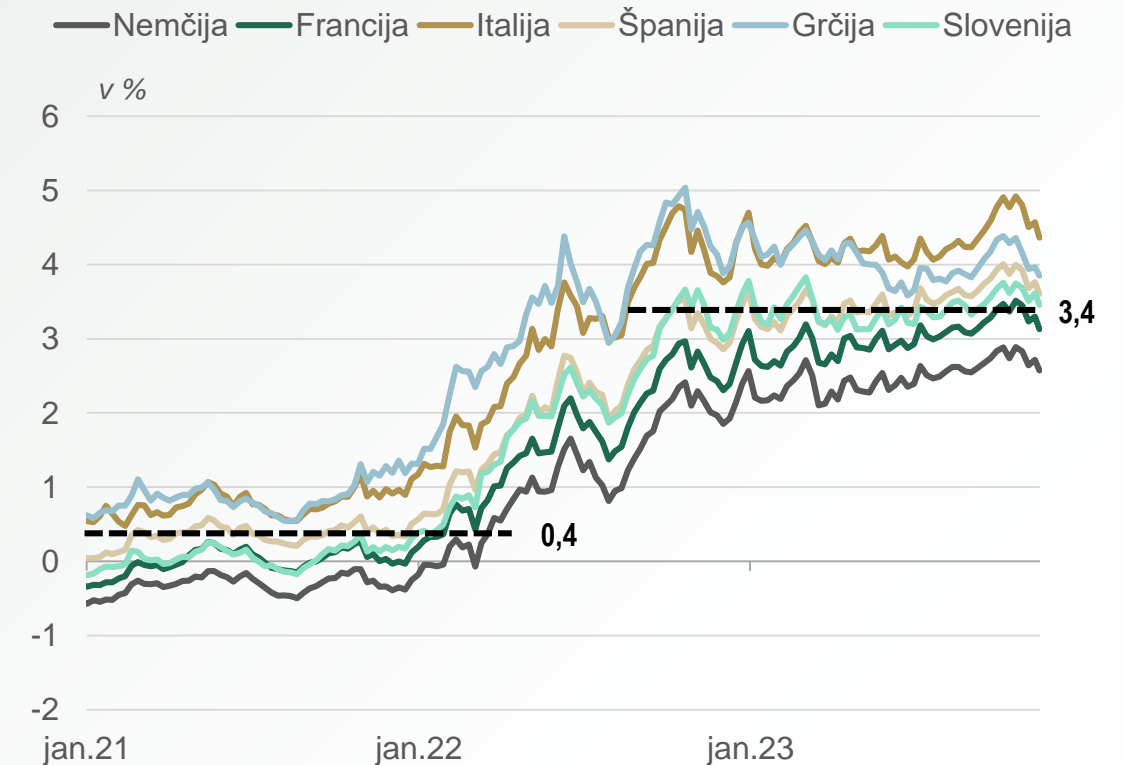
Splošno zvišanje stroškov zadolževanja

Stroški zadolževanja podjetij in gospodinjstev v EO

Vir: ECB. Opomba: sestavljena kazalnika zadolževanja preko bančnih posojil.

Stroški zadolževanja držav: donosnosti 10-letnih obveznic

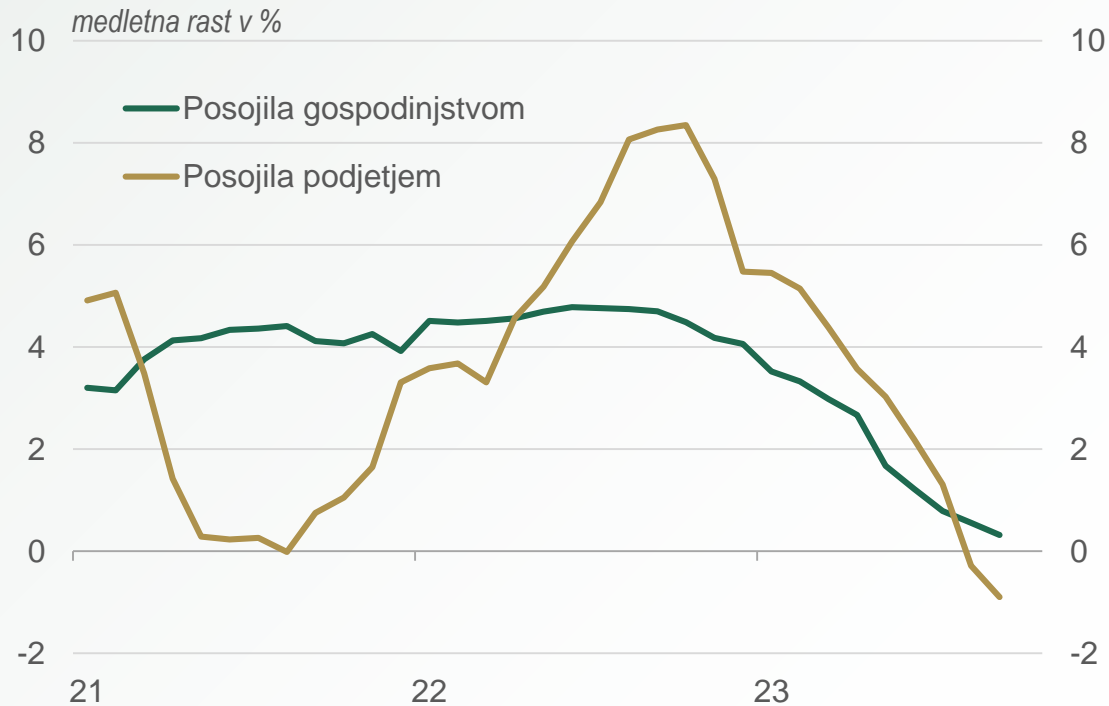

Vir: Bloomberg.

Prenos učinkov zaostrovanja denarne politike

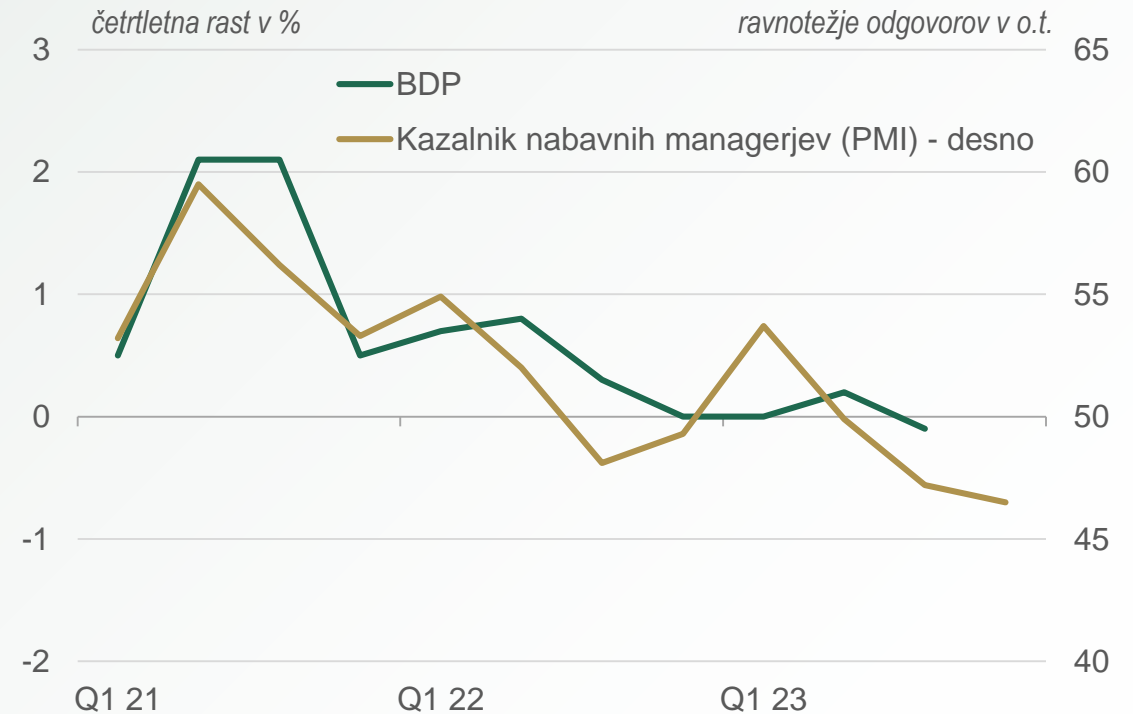
Umirjanjanje posojilne in gospodarske aktivnosti

Stanje bančnih posojil podjetjem in gospodinjstvom v EO

Vir: ECB.

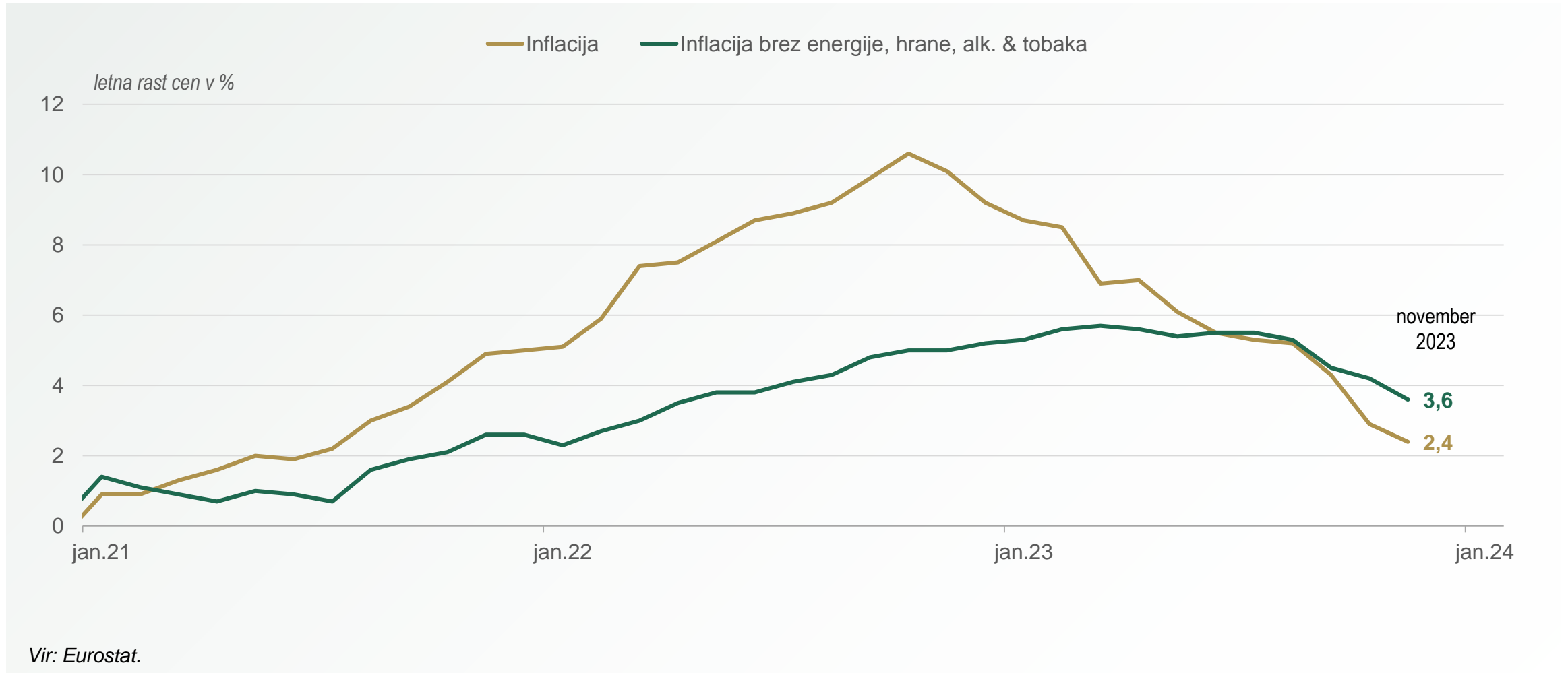
Gospodarska aktivnost v evrskem območju

Vir: ECB. Opomba: PMI nad / pod 50 označuje povečevanje / zmanjševanje aktivnosti.

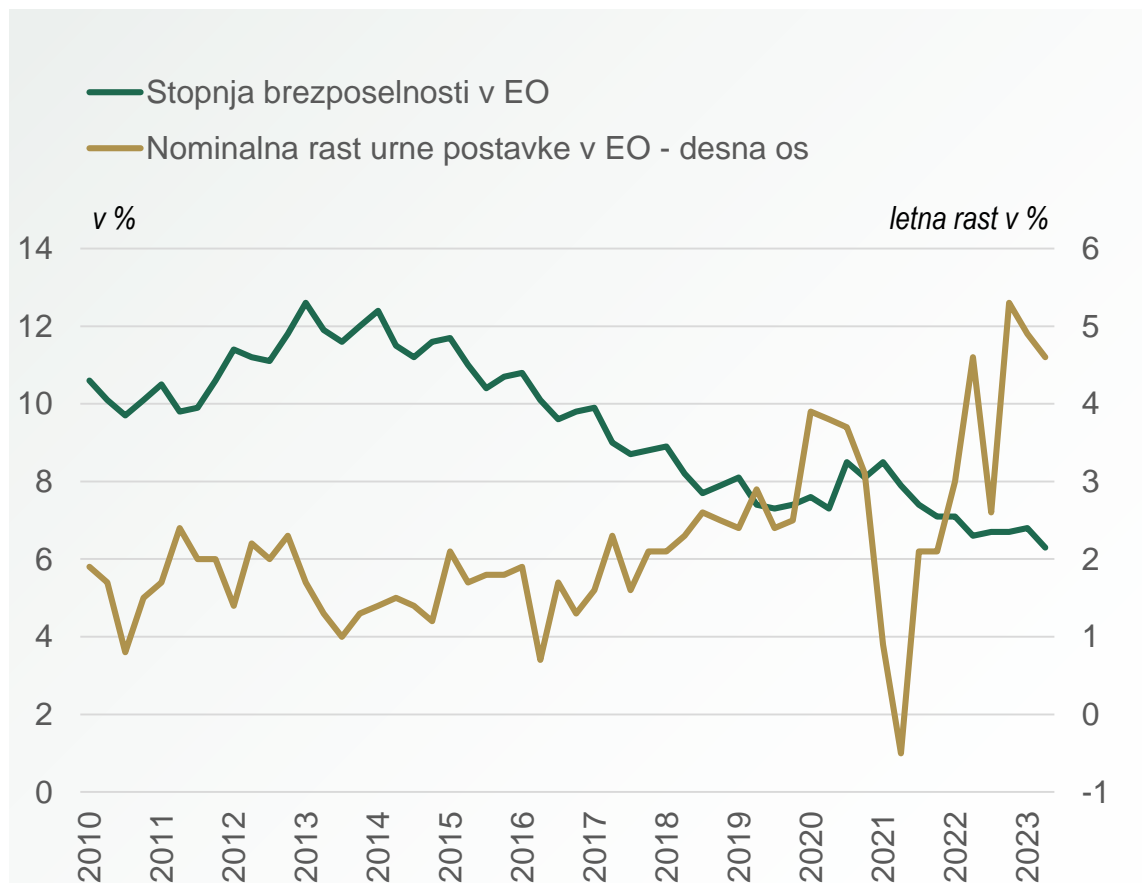
Pogled naprej

Osnovna inflacija v EO ostaja vidno nad 2-odstotnim inflacijskim ciljem

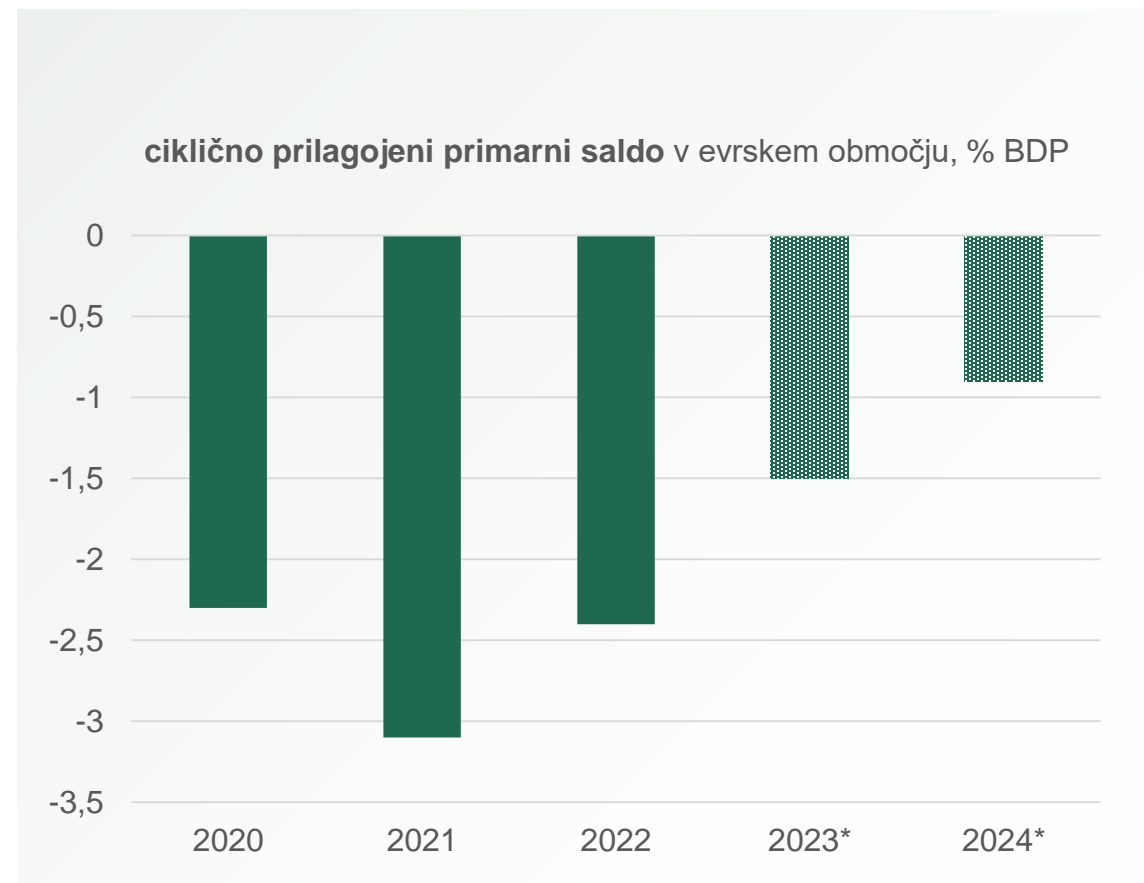

Pogled naprej

Močan trg dela in spodbujevalna denarna politika

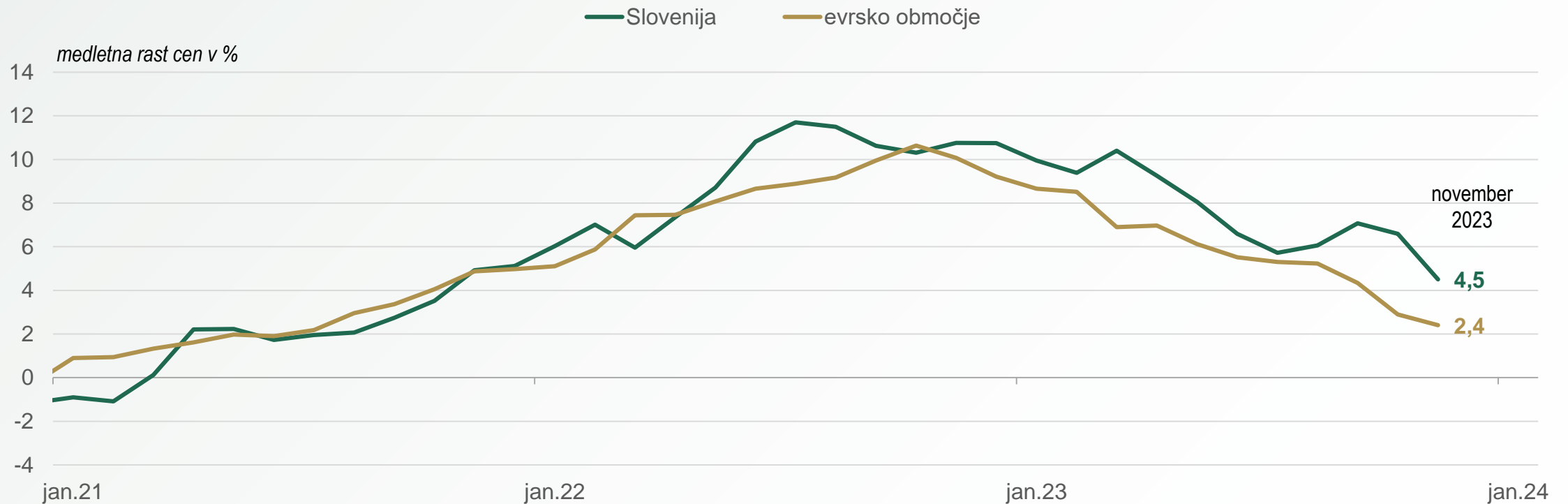
Vir: Eurostat, preračuni Banka Slovenije.

Vir: Jesenska gospodarska napoved Evropske komisije. Opomba: *Napoved EK.

Nacionalne razlike v inflaciji v evrskem območju

Harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin

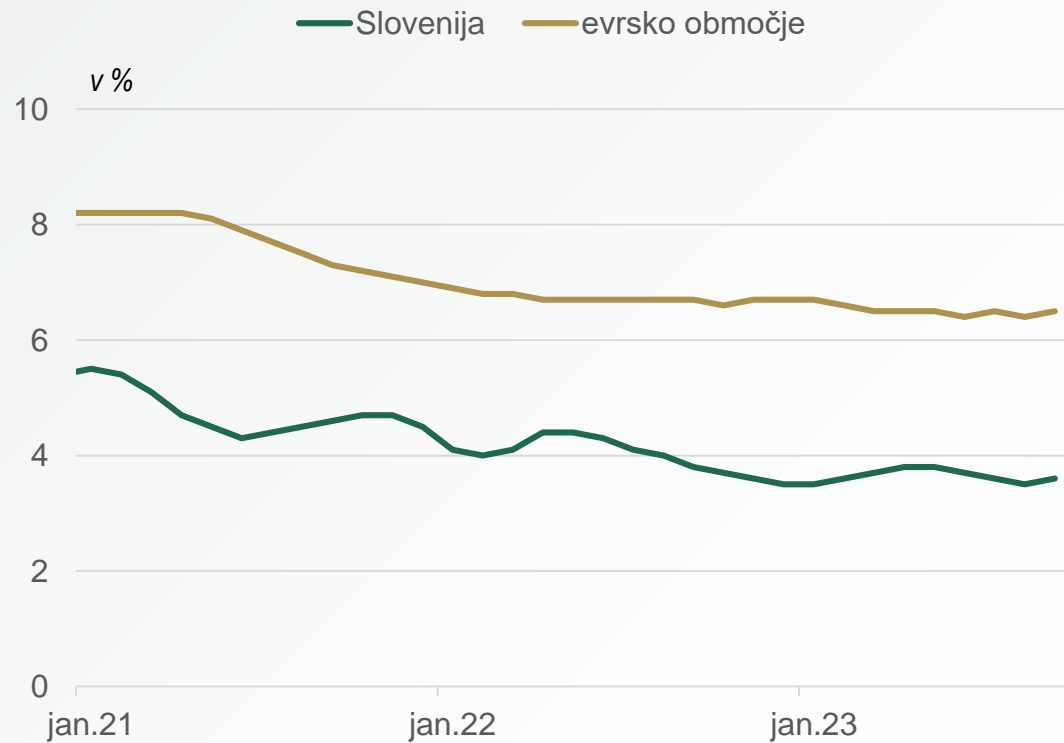

Vir: Eurostat.

Nacionalne razlike v inflaciji v evrskem območju

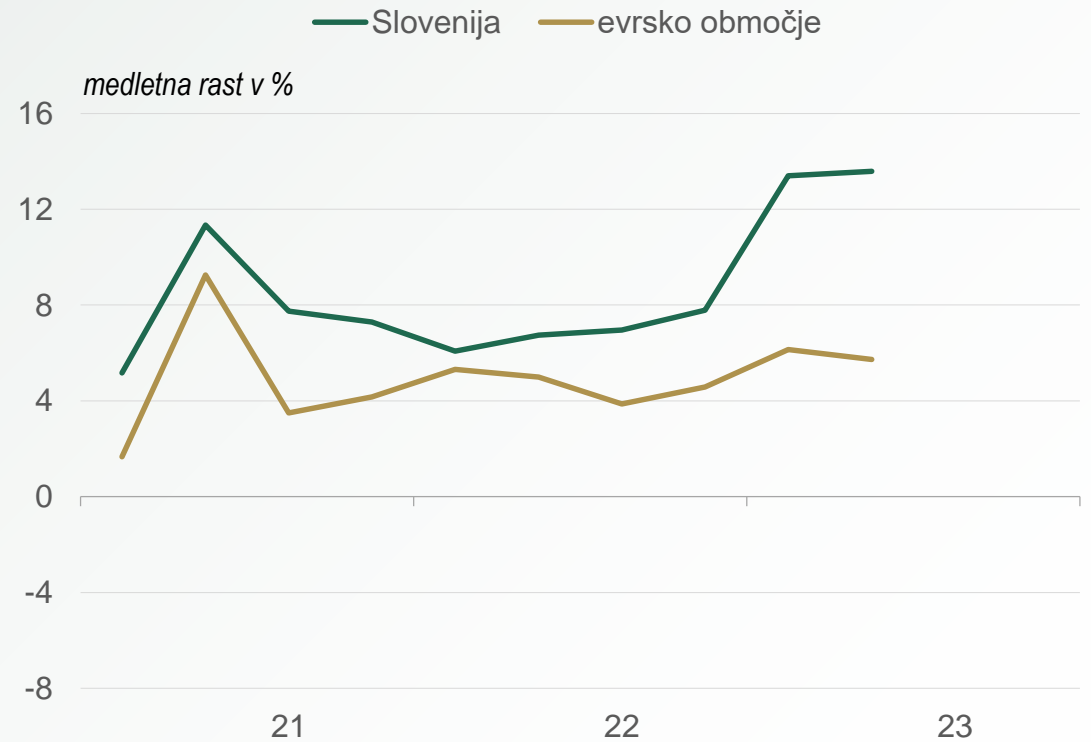
Razmere na trgu dela

Harmonizirana stopnja brezposelnosti

Vir: Eurostat.

Rast nominalnih plač – zasebni sektor

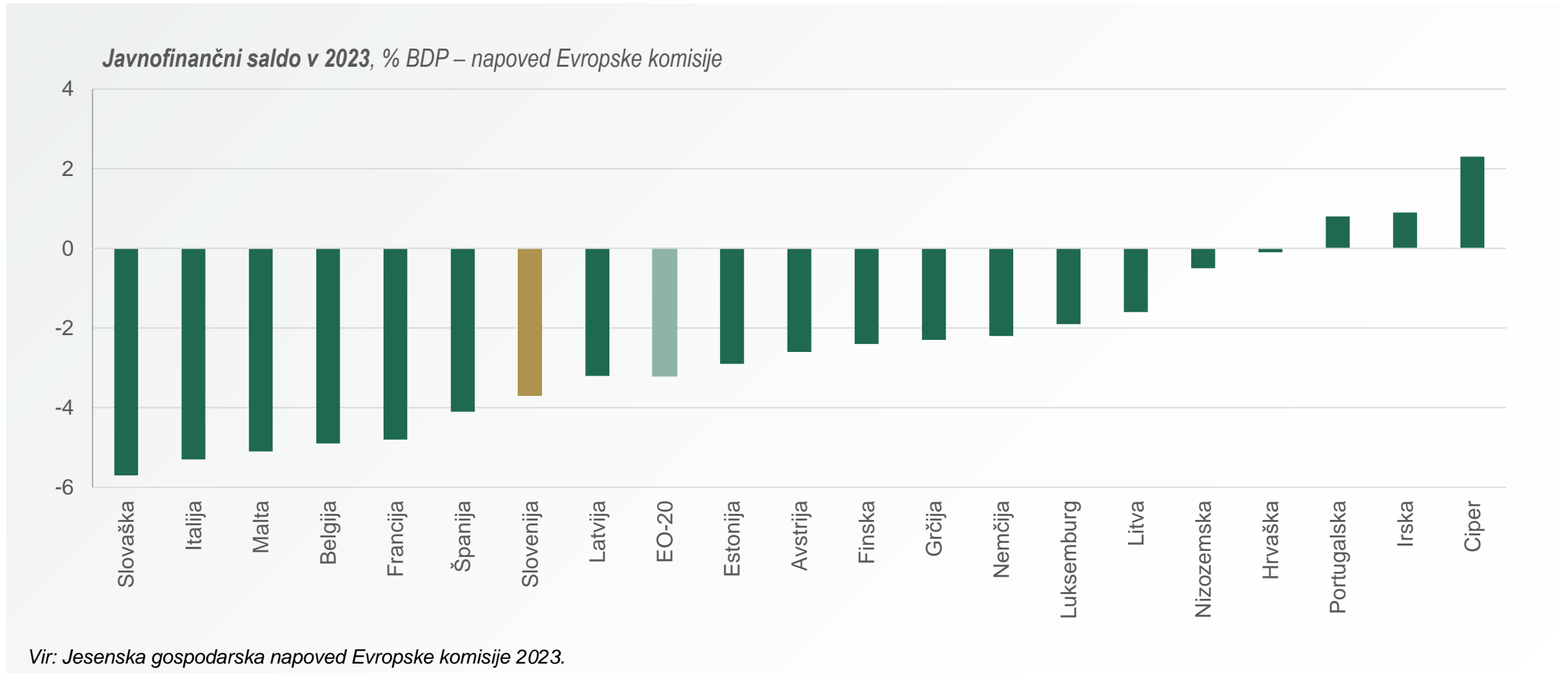

Bir: Eurostat, preračun Banke Slovenije.

Nacionalne razlike v inflaciji v evrskem območju

Naravnost fiskalne politike

Hvala za pozornost
